

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

ПРЕТПЛАТА ЦЕНАМИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Сваки оглас 0.20 фран. од петог реда, већи огласи по погодби. Новац се положе државним комесарима и дипломатским вестунштима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слаш преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата у Солуну.

РУКОНИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стал редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код агенције „Друштва грчке штампе“ улица Булгароктоу бр. 5, близу главне поште.

Аустријска злочинства

Веленздајнички процес у Сарајеву

Аустрија ставља свој старп зачат. Не сваком ко раку истаче „једнодушност“ њених „верних“ народа у одбрани од „општер“ непријатеља, а нема дана кад не упропасти коју десетину или коју стотину, па чак и коју хиљаду својих поданика. Или на један или на други начин, ова изводи свој план уништења непоћудних елемената. Један од најомљенијих начина несумњиво су „веленздајнички“ процеси. Њихов број од почетка овог рата нагло је скочао. До сада их је толико било, да их је скоро немогуће регистровати.

Од пре месец и по дана почео је у Сарајеву један нови веленздајнички процес. Он још траје и тешко да ће тако брзо свршати. Какве ће резултате претрес донети, или боље како ће оптужени на претресу проћи, може се унапред оценити по саставу суда. Председник суда је Коломан фон Милец; вођани су: Јулиус Ансион и др. Мајер Хофман; заменик им је судски секретар Болз Кашвински; а државни тужалац је др. Вилхелм Кениг. — Како се види, све „прави“ Босанци и Херцеговци!

Има две врсте оптужених, ма да су сви оптужени за „веленздају“. Донећемо овде њихова имена по судском груписању и редом којим их доноси оптужница.

1. Оптужени су, што су од 1911. до јула 1914. го-

дине припадали организацији „Народна Одбрана“, са намером да силом промене положај и државни савез Босне и Херцеговине према Аустро Угарској Моњархији:

1. Дамјан Бурица, 34 године, отац шесторо деце, свештеник;
2. Јаков Поладић, 31 годину, ковач и трговац;
3. Симо Николић, 29 година, влатар;
4. Милак Хаџи Вуковић, 44 године, трговац;
5. Малаш Томашевић, 26 година, асконтант;
6. Игњатије Видовић, звањни Мартић, 32 године, трговачки помоћник;
7. Стојан Јуришић, 32 године, отац двоје деце, тежак;
8. Вид Црњадак 43 године отац осморо деце, тежак;
9. Ристо Форџић, 30 година, отац једног детета, тежак;
10. Милован Зарић, 26 година, видар;
11. Проко Јерковић, 30 година, тежак;
12. Милош Милошевић, 52 године, трговац;
13. Јаков Петровић, 50 година, отац двоје деце, тежак;
14. Милак Ивезић, 20 година, трговачки помоћник;
15. Ранко Ранкић, 41 годину, отац троје деце, трговац;
16. Василије Ивакић, 45 година, отац шесторо деце, трговац;
17. Никола Поповић, 41 годину, отац седморо деце, економ;

18. Дука Дејић, 52 године, отац петоро деце, гоштиничар и трговац;

19. Коста Јовичић, 22 године, трговац;
 20. Милак Божич, 29 година, отац двоје деце, свештеник;
 21. Стеван Филиповић, 42 године, отац петоро деце, тежак;
 22. Михаило Петровић, 29 година, отац једног детета, поседник;
 23. Илија Петровић, 36 година, отац шесторо деце, поседник;
 24. Илија Кулић, 27 година, отац двоје деце, тежак;
 25. Војин Пилић, 41 годину, отац једног детета, трговац;
 26. Лазар Марковић, 47 година, отац двоје деце, свештеник;
 27. Раде Јокић звањни Рајо, 20 година, слуга;
 28. Мићо Мишић, 26 година, пекар;
 29. Алекса Јовановић, 22 године, трговац;
 30. Васо Растић, 33 године, отац четворо деце, директор банке;
 31. Салиа Бишић, 25 година, студент филозофије, муслиман;
 32. Ибрахим Алаџбековић, 25 година, студент филозофије, муслиман.
- II. Оптужени су, „што су намерно пропустили да извештају власти о делатности оптужених од првог до закључно тридесет другог по реду, и ако су за њу знали“:
33. Владимир Гутеша, 19 година, трговац;
 34. Петар Гутеша, 20 година, апсолвирани гимназиста;
 35. Душан Марјановић, 36

година, отац двоје деце, фотграф;

36. Милован Ђукић, 39 година, отац троје деце, тежак;
 37. Драгомир Цитојић, 47 година, отац четворо деце, свештеник;
 38. Гавро (Гашо) Новчић, 45 година, отац осморо деце, тежак;
 39. Ђура Гачић, 38 година, отац троје деце, тежак.
- Сви ови, како напред спомену смо, оптужени су за веленздају и предложени за смрт на вешалима.
- Тешко стање наших сународника у Аустро Угарској, насиља која се над њима врше, убиства и остала злочинства, оставиће дубок траг у нашим душама и кад дође час, а он није далеко, злочинце ће треба ти позвати на одговор и ставити под редован суд, да им суди за сва недела извршена у току овог рата с предумишљајем и у пуној свести о тежини њиховој. Ништа их од тога не може и не сме сачувати и спасти.

Политичке вести

Атина. — Торпиљер „Никополис“ отпутовао је за Крф који ће пренети у Атину новог министра војног генерала Хаџопулоса на место генерала Драгоа који је дао оставку.

Хаџопулос је генерал бригаде у пензији. Стар је 78 година.

Атина. — Цанетуелас наименован је за министра правде на место Елиопулоса, који је дао оставку.

Атина. — Ламброс је категорички одбио предају ратног материјала. Влада је одлучила да не даје никакав одговор на ноту адмирала Фурнеа.

Ламброс је изјавио посланицима Споразума да грчка влада не допушта предају ратног материјала. Крунски је савет сазван за 2 и по часа после подне. На њему морају присуствовати бивши први министри као и Димитракопулос, Ламброс и Залокастос.

Грчка штампа

Наставак писма г. Венизелосова Тајмсу.

„Не можемо ми бити обележени као антидинастичари ни из разлога што смо дошли у општар сукоб с круном одбацујући деспотизам који се сместио у Атини и тражећи за грчки народ право које му даје режим у снази, а на име право да он сам коначно одлучује о својој судбини.“

Али ако је наша тужба о томе против атинског стања била узрок нашем покрету, желим ипак отворено да изјавим да му то није циљ. Нити имамо намеру да с оружјем решимо овај спор, нити тежимо његову решењу док траје рат. Сва наша пажња данас управљена је на спољног непријатеља. Када се рат сврши, и када у мера могућности обезбедимо народне интересе, а у исто доба уздигнемо Грчку на висину с које је обори неизвршење уговора са Србијом, онда ћемо видети какве се гаранције могу добити против могућности да извесан мали број људи који су близу краља намећу круни мисли у противности са народном вољом и које народ воде самоубијству.

Само помоћу слободног гласања грчког народа може се овај спор решити згодно и одлучно.

Тражићемо дакле да се обезбеди слобода овог гласања, и уверени смо да ће нас у томе потпомоћи наше Савезне Силе. Јер ако, после рата, не буде могућно

ФЕЛТОН

НАШТИКИ

Напад на ... батерију ... дивизије.

Белешке од 11/VIII 1916.

...Пробудила ме силно картечно трештање батерије близу које смо били. Скочим брзо. Војници узнемирено натику ранце и купе шаторска крила са којима су се покривали. Чује се шапат: Шта је? Јесу ли Бугари?

Као одговор на то са левог бока и позади нас одјекну кроз мрак језовито: „Ура! Ура! Форверц, удрете мамката им Србоманска! Ура!...“ Пушке заукташе, куршуми заврјаше на све стране плескајући о стене. Истрчим из заклона на чистину. Збрка, мешавина. Нико незна да се нађе ни да разуме ситуацију.

Неко виче: Баталјон из резерве напред. Ко је у рову нека не мрда с места. Брзо командир изводите чете. Брже! „Ура! Ура! На штики! Удрете бре! Форверц! Форверц!“ Још већа забуна и незнање. Командир ... батерије пољака присебан и оценивши правилно ситуацију да су нас Бугари мучки напали с бока и са леђа окренуо баш топове и страховитом картечном ватром брисаше цео простор око себе. Незаузета послуга прибијена уз топове брањаше се пушчаном ватром.

Тресак топова, прасак пушака

фијук зрна измешао се са урликом бугарским који нас редови све више стешњаваху и по свомк наших који истрачваху из резерве.

Котрљање камења, звека порција и бат ногу створи још већи хаос надавајући човеку да кроз мрак пени шта се око њега дешава.

У зло доба две чете из резерве нагрнуше поред нас, пројурисе десно и лево од батерије и њихово „ура!“ заори се кроз ваздух.

Топови умукосе.

Наста кркорене, наста клање кроз густу шумицу одакле нас Бугари бејашу опколили, крхане грања са страшним зверским језовитим јауцима и тупи ударци ножа испунише ваздух.

Као вихор наши збресаше др-

ског нападача који се беше скоро дограбио до топова и борба одмечаше све даље и даље. Све крволочнија, све бешња. Непријатељ притешњен од трупа кроз које се био провукао као звер у кафезу кидисаше очајно на све стране незнајући где да се пробије. Малопрешањни дрски насртачи, занети вером победе, сада избезумљени и преплашени јадници побацише пушке и са рукама у вис предадоше се судбини. То једино и остаде у животу, остало плати крваво главом неуспели покушај.

Зора почиње. Густа ледена магла промиче преко нас и свија се уз Чеганске Чуке. Кишица која преко ноћ ромњаше престаде. Све се утиша. Из даљине се чује по који пуцањ или долета које залутало зрно. Артиљерци окре-

ћу топове као што су били и склањају изгинуле Бугаре око топова вукући их под брег.

Почеше стизати и заробљеници, прво у мањим па све у већим групама. За мало па их се накупи скоро 90. Први сунчани зраци падају на преплашена, испијена и бледа лица њихова. Они стоје обесених носева поред нас, понизни, бедни и мизерни.

Бре братушко, пита један од наших војника, шта мислите ви? С ким се бијете?

Дә, бре братко, офицери нас терају. Њих тепајте они су много доши...

„Море сиктер бре, ви сте бољи. Шта се пренемажете као бабе. Незнамо ми вас ко сте. Скотови сте ви, као и ваши офицери, наставаља љутито онај што поведе разговор.“

обезбедити грчком народу гласно слободно и без насиља, онда ће тек избити опасност од грађанског рата.“
(Свршиће се) — Пол Луј

Пиратерски рат

Г. Полјакс, министар спољних послова провизорне владе примио је следећи извештај из Александрије:

„Грчка лађа „Маргарита“ која је последњег петка отпуну-

вала из Пиреје, потопљена је у близини Александрије од једног аустралског сумарена без претходне објаве.

Једна енглеска лађа спасла је сву посаду и путнике, који су били на лађи и пренела у Александрију.

„Маргарита“ одавно циркулише између Пиреје и Александрије преносећи дуван и разне производе из Грчке.

Овај пиратерски акт произвео је опште раздражење у Египту.“

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са салунског фронта

— Француски коминике —

Солун, 16. новембра

Прекјуче су се водиле огорчене борбе у зони Црне Реке и Битоља. Јуче је борба сведена на артиљеријски дуел.

Француски коминике

Париз, 16. новембра.

У Шампани је одбијен један непријатељски напад на једну француску предстажу.

Средња артиљеријска борба у области Соме и на сектору Дуомон.

На осталом фронту дан је прошао на миру.

Италијански коминике

Рим, 16. новембра.

На фронту Јулијанских Алпа интензивност артиљерије је била врло јака а нарочито на сектору Плаве источно од Гориње. Неколико је бомби пало на варош, које су проузроковале штету. Наша је артиљерија одговарала истом мером.

Енглески коминике

Лондон, 16. новембра.

Ноћу између 12. и 13. новембра, непријатељ је бомбардовао нашу линију северно од Исра. Наши су губитци незнатни. Јужно од Суша извршили смо експлозију једне мине и заузели антонар. Одбијена су три непријатељска напада. У току дана непријатељ је бомбардовао наш положај на Анкру. Јужно од Суша код Армантијера, непријатељ је дејствовао из хаубица. Наша је артиљерија бомбардовала Басе. Енглески министар војни саопштава да су непријатељски дирижабли летели ноћу 13. новембра северо-источном обалом Енглеске. Бацили су бомбе на разна места у Јорксшире и Дар-

Почеше промицати и наши рањеници а поред њих враћаху се поједини делови чета из батаљона који их је гонио.

Настаде жагор, смех, пошалице, приче шта је ко проживео овог јутра. Шта све ту човек не може чути, шта све не може сазнати.

Један круни војник са малим смеђим брковима објашњаваше колико је он мртвих официра видео и како је једног поручника тешко ранио. Из његовог разговора сазнадох да се више батерије налази тај бугарски поручник тешко ранен још у јавоту. Позвах га да ми покаже место заинтересован да од самог официра сазнам поједине ствари.

Он пође предусретљиво причајући наивно све шта му се десило тог јутра видећи ме путем којим је трчао и показујући сва

ко дрво и сваки дубина која се заклањао. Прошав батерију једно педесет метара одједаред се нађосмо међ гомилом бугарских лешева. Било их је око 80.

„Ту смо, задржа ме мој вођа. Ево ја сам са овим мојим другом, он показа на једног нашег погинулог, испао овде међ њих. Ни смо знали да их је много, јер се не види, тек кад појурисмо на нас ми присуцамо, онако у гомилу. Само бадава, налетели смо као осиде. Мога друга двојица натакоше на бајонете, он паде, а на мене се натура овај овде. Срећа што није метуо нож на пушку. Луни ме у груди, ја се поведох и падох на леђа. Само што уграбих да му сручим један метак у груди. Паде и он на мене.“

Овај рањени поручник напери револвер, али ја га претекох.

Чини ми се да сам га тако око

ту Дунава артиљеријска борба У Добруди није било никаквих промена.

Изјава г. Јоанеску

Лондон, 16. нов.

Из Букурешта јављају, да је г. Јоанеску, интервјуисан од једног руског новинара, демантовао вест, према којој је повлачењу из Добруде било узрок споро стицане руских појачана. Овакве вести протурене су из немачких извора да би се помутили наши односи са Русијом. Русија је не само испунила са пуном чашћу своје обавезе према Румунији, већ и преко тога.

Талијански министар на француском фронту

Париз, 16. нов.

„Хафасова агенција“ јавља: „Талијански министар г. Командини по повратку са француског фронта изјавио је, да са собом носи незаборавне утиске. Посматрање небројених и величанствених људских маса у покрету, дало му је осећање снаге, храбрости и воље. Један француски генерал рекао му је на фронту: „Немци нас нагоне на рат против свима француским војним традицијама. Ми смо га примјели и ми ће моћи до краја. Ми ћемо надирати у рушевине, док се Немци не вртосе од свога властитог рата“. Завршујући рекао је г. Командини: „Ја носим из Француске утисак чврсте воље француског народа за победом и апсолутну веру у крајњу победу.“

Бомбардовање Букурешта

Атина, 16. нов.

Немачки су аероплани бомбардовали Букурешт. Велики број цивилних људи убијено је и рањено.

Нови енглески аероплани испослати су за Букурешт, да би се појачала одбрана те вароши.

Ратни материјал спасен

Лондон, 16. нов.

Сви ратни кореспонденти енглеских листова на фронту у Трансилванији јављају да су Румунске трупе однеле сав ратни материјал који се је нашао у Крајови, као и топове великог калибра.

Макензен је заробио од Орша до Александрије 1200 војника и три топа. С друге стране компетентни кругови, руски, француски и енглески тврде да војна ситуација у Румунији није очајна.

трбуха с леве стране ранио. И он паде одмах као свећа. Стигоше после још наших, начини се дом. Видите већ шта је! Ми одјурисмо даље... Кад сам се вратио свратим овде и видим да официр мрда, да још није умро.“

Приђосмо ближе њему. Он лежаше полеђушке. Лице сво умрљано крвљу и земљом груди раздрљене такђе све крваве.

Пришавши му ближе он нас осети и окрете главо очи к нама. Ја сам вржао фотографски апарат у руци спреман да снимим ово крваво разбојиште.

„Молим, лепо гађајте, закрља он затварајући очи. Да се не мучим више! Мислио је да и ми убијемо као и они.“

Војник чучну крај њега умирајући га:

„Не бој се братко, не убијамо ми кад није борба. Ово је оф-

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Н. В. Престононаследник за Битољце.

Поред већ послатог брашна за Битољ по нарочитој жељи Н. В. Престононаследника, који се у Битољу лично уверио о глади којој је тамошње становништво изложено, сутра се тамо шаљу још три вагона брашна, те да се раздели оскудном и невољном битолском становништву.

Осигурано дотурање хране.

Важно питање о дотурању хране и животних потреба Битољу и свом становништву на рекупираној територији решено је повољно, захваљујући предиспозитивности свију меродавних фактора. И поред све заузетости битолске путне за потребе војске ипак ће нам се сваки дан стављати на расположење по два вагона за експедицију брашна и разних других намирница до Битоља. За најкраће време битолско и своје околне становништво неће ниучем оскудевати.

Солунски јевреји за српске саплеменике.

Обавештени о тешком стању битолског становништва, исцрпног до ержи од стране Бугара, овдашњи Јевреји одлучили су, да својим саплеменцима у Битољу пошаљу и разделе вагон брашна и 5.000 драхми у готову.

Општи рад у Француској.

Сваки који је био у Француској диви се развијеној свести одговорности којом је француски народ оба пола прожет. Млада и средовечна човека не можете наћи нигде у позадини, сви су они на фронту. Такође се не могу видети ни беспослона лица ма кота доба старости. Све се то дало према својим способностима на неки посао, који ма каквавагледао безначајан поред личне користи има и општи интерес и крајњи циљ — победу непријатеља.

Пред све већом потребом за послове у позадини француски министар унутр. дела позвао је окружне и средње начелнике, да свима оним лицима оба пола, којима стање здравља дозвуча да раде ма каква посао, а до сада нису радили или одрекну да раде, обустави издавање државне помоћи — алокације.

На све пензионере је апеловано да се јаве за разне послове у

цивилној и војној администрацији. Француска је хероизмом својих војника и организацијом послова издржала прве силне ударце и скрхала непријатељску офанзиву, а овим крајњим напорима, вредним дивљења и подражавања, она ће допринети брзом и дефинитивном сломену непријатеља, који већ посрће.

Куга у Пиреју.

Из Атине јављају да се у Пиреју појавио један случај куге.

Тражи се споразум.

Из Атине пишу, да иако је крунски савет одбио владину одлуку у погледу прелаза материјала, али ипак најје противан да се ова решени мирним путем.

Дунариско снабдевање сумарена.

„Елефтерос Типос“ пише да ће командант Маврудис предати провизорној влади документе да је Дунарис организовао у Светој Гори у подножју манастира Ватопседа једну базу за снабдевање немачким сумарена.

Свађење осветљења.

Из Париза јављају, да је се свађењем потрошње електрицитета за трговине и јавне локале довала уштеда од 200 тона угља дневно.

Финансиска делегација.

Финансиска делегација са сталном пресељена је у улици Бултарохтон бр. 35 I спрат. У истој кући налази се и царинска делегација са филијалом Управе Фонда на трећем спрату. Сва финансијска надлежства сада су централизована у ову зграду.

Смрт епископа Никанора.

„Београдске Новине“ јављају, да је 28. октобра умро у Београду у 76. години живота, епископ нишки у пензији Никанор Ружица.

Поклоњив Никанор написао је више дела и као црквени писац долази у ред плоднијих јавних радника.

Вечан му поман!

Српски новац у Бугарској.

Према распису бугарског министра финансија, софијска народна банка издала је наредбу свима филијалама и агентурама да примају српски сребрни новац само до првог јануара идуће 1917. године, и то у половини вредности, а банкноте се искључују из

цир српски хтео је да те слика.“

На бледом калавом лицу сину зрачак наде. Он отвора очи; па бледаше дуго. Нареди да ми се донесе завој да га провијем.

Он ме непрестано гледаше чисто неверујући.

„Ви официр српски? Запита тихо.“

„Да, ја сам капетан!“

И ја сам... Ох, умирај!

„Не бојте се, сад ћемо вас превести, и у болницу.“

„Умирају! Крва! Видате крва!“ пон поче плувати крва. Плувачка и крв почеше низ обрва. Војник се саже и избриса га марамом.

„Хвала, хвала господин капетане!“

Ја сам на Једрену исто тако превео рањеног нашег капетана Ристића (Риста Ристић фактор државне штампарије погинуо у овом рату.

„Кога Ристића?“

„Незнам ништа више само знам име Ристић, дунавска дивизија.“

„Могли сте да га и не превијете јер сте га ви опет убили у бугарском рату.“

„Шта, зар је убио?“

„Погинуо је!“

Ох, ох, луди, луди наше је.“

Дуго сам га са војником, латано му скидох блузу и кошуљу. Ударен бејаше зрном као што је војник предвиђао ниже сисе а горе изаша испод врачних прстенова поред кичме.

Док сам га пресвукао он ћуташе ослоњен главом на војника који га грубо селачки хрбаше.

„Ето, господин поручниче, ја сам те убио, на сад ја и помажем да се превијеш. Ал не бич богами на тебе пушку окренуо па ти не диже револвер на мене. Шта ћеш такав је рат. Трчиш

саобраћаја као невредеће картице, које се могу изнети из земље.

Истовремено је наређено свима властима у земљи да строго мотре на извршење ове наредбе препоручујући им се да предају реченим судовима сва лица, за која се докаже да примају српски новац.

Ова наредба је потекла једино из тога разлога, што су бугарски владајући кругови решили да што пре покупе српски новац, како би и на тај начин што више уплачкали српску сиротињу и напунили своје незајажљиве џепове. Али се приближује дан неумитне правде, који ће у своје време изрећи достојну казну и овим мародерима.

Америка за Белгијанце.

Из Њујорка телеграфишу, да је јучерашњи „Њујорк Ворлд“ посветио целу прву страну напавима на Немачку због одвођења Белгијанаца. У чланку се апелује на Американце и на председника Вилсона, да се предузму неке мере и спречи ово насиље. Чланак се завршује речима: „То што се ради, не ради Немачка, ни Пруска. То је дело Хохенцолерна. То је наказна свирепост једне опале интелигенције, која врши ова безумља на очиглед цивилизације. Пред оваквим злочинима, душа целог једног народа апелује на председника и тражи од њега спречавање ових зверстава.“

Чланак се завршује речима: „То што се ради, не ради Немачка, ни Пруска. То је дело Хохенцолерна. То је наказна свирепост једне опале интелигенције, која врши ова безумља на очиглед цивилизације. Пред оваквим злочинима, душа целог једног народа апелује на председника и тражи од њега спречавање ових зверстава.“

Немачка за мир.

„Тајмс“, коментаришући пропаганду у корист мира у Сједињеним Државама, вели: „Напори, развијени у Румунији немају за циљ војнички успех. Немачки војници знају, да раде за други циљ. Док се они боре на фронту Румуније, њихове колеге, новинари и други врше у Америци путем штампе кампању, која допуњује њихове нападе. Румунска кампања и кампања штампе имају исти циљ: да потпомогну напоре Вилхелмштрассе, да би се дошло до мира, јер бава све јасније да је без тога мира влада милитаризма осуђена на смрт. Али ће овај двоструки немачки напор пропасти, благо дарећи ватреној жељи Савезничких народа, да се за увек ослободе пруског милитаризма.“

Захвалност.

Предложили су Владимиру Комесару:

Г. Милаш Јов. Радовановић командант темоч. пука са г. г.

официрима, подофицирима и војницима истог пука, упознати са тешкоћама које треба савлађивати, да би се помогло нашим сиротним српским избеглицама у избегличком логору, прикупили су међу собом и предали 850 60 драхми и 20 динара у сребру; с тим, да се са овом сумом помогне издржавање школе у избегличком логору и олакша снабдевање потреба сиротне деце.

Г. Драгољуб Ј. Симић адвокат из Крушевца 80 драхми да се подели на две шестогодишње девојчице у избегличком логору место годишњег помена његовом једанчету, младој му ћерчици — Ружици

Владимира Комесари и овим путем изјављују у име сиротних српских ђака и сиротних девојчица у срп. избегличком логору своју благодарност дародавцима.

Из канцеларије Владимира Комесара 15 новембра 1916 год. бр. 2146 и 2175 — Солун.

Извештај из Србије

Александра Петроваћа, надзорника колар, тражи жена Зорка, са децом је здраво, да пошље новац.

Благоја Петровића, Арђана Сивасоја, Радосављевиће Свето тозара и Велимира, Милоша Милошевића, Радована Моравчића Јанка Патурића, Николу Дамитријевића, Милоша Васиљевића Благоја Ђурђевића, све из Закопаче, траже фамилије преко Стеве Петровића из Закопаче.

Богољуб Петровић из Бивоља, да се јави својима. Они су здраво.

Борислав Петровић из Читлука, официр да се јави својима, они су здраво. Добри воје Милошевић у Чешкој, Христифор да пошље мајци новаца.

Борислав Петровић, председник Тринав. и Драгић из П. Злећине да се јаве. Сви су здраво, отац Јеврем.

Василија Петровића машинсковођу тражи жена Милка. Са децом је код оца у Рачи здраво.

Влади Петровићу, свештенику Перса са Бојном у Врчину и са Даром и Митром. Сви су здраво. Јоксем је интерниран. Љубомир се жени Миром Обрадовом. Сви су здраво у Врчину и у Вреду. Да извести о њиховој браћи. Примила је 127 и 295 круна. Нема потребе да они због ње оскудевају.

Борислав Петровић, председник Тринав. и Драгић из П. Злећине да се јаве. Сви су здраво, отац Јеврем.

Василија Петровића машинсковођу тражи жена Милка. Са децом је код оца у Рачи здраво.

Влади Петровићу, свештенику Перса са Бојном у Врчину и са Даром и Митром. Сви су здраво. Јоксем је интерниран. Љубомир се жени Миром Обрадовом. Сви су здраво у Врчину и у Вреду. Да извести о њиховој браћи. Примила је 127 и 295 круна. Нема потребе да они због ње оскудевају.

Борислав Петровић, председник Тринав. и Драгић из П. Злећине да се јаве. Сви су здраво, отац Јеврем.

Василија Петровића машинсковођу тражи жена Милка. Са децом је код оца у Рачи здраво.

Влади Петровићу, свештенику Перса са Бојном у Врчину и са Даром и Митром. Сви су здраво. Јоксем је интерниран. Љубомир се жени Миром Обрадовом. Сви су здраво у Врчину и у Вреду. Да извести о њиховој браћи. Примила је 127 и 295 круна. Нема потребе да они због ње оскудевају.

Борислав Петровић, председник Тринав. и Драгић из П. Злећине да се јаве. Сви су здраво, отац Јеврем.

Василија Петровића машинсковођу тражи жена Милка. Са децом је код оца у Рачи здраво.

Влади Петровићу, свештенику Перса са Бојном у Врчину и са Даром и Митром. Сви су здраво. Јоксем је интерниран. Љубомир се жени Миром Обрадовом. Сви су здраво у Врчину и у Вреду. Да извести о њиховој браћи. Примила је 127 и 295 круна. Нема потребе да они због ње оскудевају.

Борислав Петровић, председник Тринав. и Драгић из П. Злећине да се јаве. Сви су здраво, отац Јеврем.

Данила Петровић, Катанићева 21, јавља да је добила оглас о Милени Скултор. Да јави за Милоја Катанића.

Добриша Петровић и Богдан Крстић, да се јаве. Ми смо сви здрави. Жавојан и Полексја Јорменовић.

Драгољуба А. Петровића, уч. тражи Милица учитељица Крагујевац.

Драгомеру Петровићу суд. капетану, Драгиња Младаревић, Змаја од Новаја 12, сви су здрави, да одмах пошаље жени у Прокуље новац. Пата за Стеву Ивковића фактора.

Илију Петровића тражи жена Стоја, Миленијева 67. Сви су здраво.

Косту Петровића, проф. и Рала сестре Ана, Дара и Вида 166 и 126 кр. примиле су. Сви су здраво.

Луку Петровића, среског на челника, тражи Косара из Сјенице.

Љубислав Петровић из Бована да се јави својима. Његови су здраво.

Саследње вести

Са нашег фронта

— Српски авијатичар извештај — Солун, 16. нов.

15. новембра артиљеријска борба и локалне акције дуж целог фронта. У пределу Груништа отели смо неколико непријатељских ровова, који су били пуни лешева. Доста артиљеријске муниције и нешто заробљеника пало је у наше руке.

Наша авијатичари бомбардовали су војне објекте у Прилепу.

Румунске операције

Букурешт, 16. нов.

Румунске операције настављају да се развијају. Румуни избегавају да ангажују велике снаге, свакако по руском налогу. Изгледа, да ће се одлучна битка водати на обалама Аргеса у пределу горњег Олта. Потврђује се присуство знатног броја руских трупа. Фалкенхајн у једном интервјуу датом једном америчком дописнику не признаје корист евентуалног заузећа Букурешта и држи, да је

немогуће знати, колико ће трајати румунска кампања. (Радио).

Нереди у Аустро-Угарској

Рим, 16. нов.

„Идеа Национале“ добила је извештај из Аустрије, да су извршена многа хапшења у Чешкој, Босни и Херцеговини услед нереди, који су избили по смрти Фране Јосифа. (Радио).

Борбе на румунском фронту

Лондон, 16. нов.

Јављају из Букурешта да су све вести о онеспособљавању румунске војске потпуно лажне.

Званични коминикацији руски и немачки јављају да су се водиле огорчене борбе на фронту у Влашкој.

Једна нова група француских авиоплана приспела је у Букурешт.

Војна ситуација у Немачкој

Париз, 15. нов.

Познати војни критичар, пуковник Фејлер, пише у „Журнал де Женев“:

Данас се не може оспоравати политички и морални значај победе код Битоле. Централне силе имају да рачунају још на њихове скромне непријатеље. И ако оне врше силне напоре, оне се мало по мало повлаче свуда. У 1916. години изгубили су мање више све азијске операције.

Карло VIII и Берхтолд

Берн, 16. новембра

Према вестима из Беча, гроф Берхтолд, бив. министар спољ. послова постао је свемоћан у Аустрији, пошто је он најповерљивија личност невога цара. (Радио).

Грађанска мобилизација

Берн, 16. новембра

„Берлинер Тагблат“ пише: „Пројект грађанске мобилизације изазвао је једнодушно негодовање пошто прекида делатност многих индустрија. Присталице овог закона само су конзервативни аграри и више националних либерала. (Радио).“

Саопштења

— Кошта зна о Ђорђу П. Ђокићу, деловођи општ. малчанске (нишки), Матеји Растићу,

Милораду Миловановићу, редову да јави поручнику Ивану Вучићу, пошта 84-43.

— Илија Вејновић — Босанац да се јави Јов. Ст. Максимовићу каплару, пошта 64.

Леса Милосављевић каплар извештава капетана I. кл. г. Весу Чајкановића, да се налази у енглеској болници бр. 41, П. 2, о. 11, рањен.

Г. Цигавац инжењер. и поруч. нека одмах јави своју адресу Владимиру Комесару — Обавештајно одељење — ради доставе извештаја од његових сестара.

— Владимира Димитријевића капетана тражи Рајко Костић, резерв. болница 5, Воден.

Гг. Јован Костић, књижев. из Приштине, бив. ађутант косов. заробљеничког одреда и Гавра Ђукић из Срема, бив. комесар истог одреда, позивају се да одмах дођу код Владимира Комесара, „Обавештајно одељење“ или евентуално, да одмах јаве своје адресе.

— У Обавештајном одељењу Владимира Комесара извештава лица да дођу и приме писма:

Драгутин Владисављевић (потпис Христина); Димитрије Пајаћ (потпис сестра Даница); Душан Бркановић; Драгољуб Шундерић бив. наставник II беогр. гимназије; Милорад Лазовић писар начелства овр. ужицког; Брана Божиновић писар среског; Александар Југовић полск. писар.

ПОШТА

За Србију

— Драгомир Глишић свешт. јавља својој мајци Анђи Глишићки у Ужичу, да је жив и здрав са Светом и Луком. Одговор истим путем.

— Владимир Ј. Сурдановић јавља своје оцу Јовану Сурдановићу каф. у Зајечару да је жив и здрав

— Владимир Ј. Сурдановић јавља својој жени Косари у Дудовци — Лазаревац, да је жив и здрав.

Коста Степановић трг. из Зајечара, јавља Канђу Радосаву и мајци, браћи Радоја Павловића, Ђорђа Цекловића, Миленка Јоцића, Димитрије Трановић, Лаза Брајковић, Гаврило Стојановић, Стеван Ђорђевић, Јован Ђурић из Зајечара сви су здраво.

напред а пао ти мрак на очи; кад се после вратиш ти се и сам чудаш шта си све урдио. Све те прође па те још жао. Сад ми криво до Бога што сам те убио. Ти имаш фамилију, жену, децу као и ја. Ни теби није лако...

Он слушао и ћутао све док га превијеног не спустисмо на земљу.

„Мој отац је професор, окрете се мени. Маји ми је Рускиња из Кијева. Ја такође говорим одлично руски и француски. Молим вас запишите моју фамилију. Ја сам резервни поручник Мане Гоцевић командир чете у 15 пуку... крв га поново поче да гуши и он с муком испљива крупно грумење.“

Он умирају! Умирају! господан капитен! Молим кажете ми бар ваше име, ја немам речи којим бих могао да захвалим.

Рекох му. Он га понављаше

као за себе.

Озлоглеђени Бугари вишећи пронаст свога напада бијаше шрапнелма по ноћашњем разбојишту. Куглице зафијукаше око нас, а кошуљице и упљачи почеше ломити гране по дрвећу.

Војник чучаше још поред поручника и објашњаваше му: „Ово твоји туку и ако погинеш знајда су те твоји убили.“

Он резигнирано ћутао затворених очију.

Наредих својим војницима да донесу носила и да га пренесу до превјалишта.

Он отвори очи чувши моје речи.

„Хвала! Очен благодарју. Ако будем жив, никад нећу заборавити вашу доброту. Очен благодарју.“

Опростих се и пођох, али пра-

сетивши се напада и дреке „Форверц“ врати се да га питам зна ли и немачки, сумњајући да он тиме није куражио своје војнике.

А не! Нисам ја. Ми смо са две чете напали. У оној другој има један поручник који је знао немачки. Ево га и он ту није мене, мртав је, поред још једног официра. Погинули су премене. Једва изговараше ово па ме чисто бижао што сам гао петао.

А колико вас има свега питао га онај војник непрестано чућећи и намештајући му ранац испод главе.

Четири дивизије... једва изговори уморан поручник и склопи опет очи.

Стигаше носила те га натоваре. Грчећи лице од бола окрете се још једном мени и затражи

да му напишем име своје да га неби заборавио јер осећа да ће му свест помрчати.

Дадох му карту, коју он стеже својом голом крвавом руком и замоли да га покријем шином јер му је хладно.

Учинисмо му све по вољи. Очен благодарју! Очен благодарју. Луди, луди наши! Луди луди наши! И он понављаше непрестано ове речи тихо, док се носила угибаху на раменима војника који одмичаху низа сирму страну ка превјалишту.

ИЗ ЗЕМАЉА ПЛАЧА

Скупоћа ципела у Сарајеву

Како сарајевска „Боснише Пост“ јавља, тамо је велика скупоћа ципела. „Ако мали чинов-

ник или радник — вели она — мора ударити пенџета на ципеле, то значи за њега катастрофа, јер су времена, кад се није исплаћивало ударати пенџета на ципеле, прошла, пошто за пар ципела сад треба издати пола месечне плате. Па се страхује и пред сваком новом оправком, јер човека при свакој очекује ново изненађење. Цене иду у такву бесконачност, да човек никад не зна са чим може да рачуна.“

Аустријске пљачке

Загребачки сузбени сто одредио је запленимања Петра Петровића из Карловаца, јер према приложеним доказима, постоји основана сумња да је 1914 године, за време провале Срба у Срем, прикључио се добровољно са својим коњима српској војсци и с њоме пребегло у Србију, даље је примао помоћ од уредништва Балкана (Народне Новине од 14. X.) ов. г.

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
-- КЉУЧА КРВ КО ЛАВА --
ЦРНО И БЕЛО

у бурадима и на криму, у ма-
газину Праклијева улици бр. 7—
сокљачи.

Дрогерија Гуслар
14—20

Велико Стовариште
Г. Ј. Карвонидеса
улица Симеров 5.
КОЊАКА, ВИНА и других
артикала.
Најсолиднија услуга. Цене су
врло умерене. 25—

и Акуњи и Комп.

СОЛУН, Масуви Хан бр 6.
преко пута енглеске вој. поште
Врше пренос колама и са љу-
дима.

Позната фирма својом солид-
ношћу код свих већих српских
трговачких кућа, чији су дуго-
годишњи преносници.

Препоручују се свима срп-
ским трговцима и приватним ли-
цима са својом солидном, бр-
зим и умереном радом.

АТИНСКА БАНКА

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила јавну
филијалу

у дну улице која чини угао са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
пошиљке новаца њиховим поро-
дцима у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици у сва-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних пи-
сима; налоге за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
коморских земаља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депоноване новчаних при-
лога који су му намењени.

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
бо лести. — Управник болни-
це за заразне болести

Поткожно убрзгавање Нео-
салварина као и новог фран-
цуског препарата „Galy“ про-
вину официна.

Прима сваког дана од 11—12
пре и од 5—6 по подне у фран-
цуској авогеци ул. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по подне у своје
стану улица престола, наслед-
ника Борја бр. 35 — уредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина. 38—

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ
Дипломираног од Медицинског
Факултета и Школе за зубно
лекарство у Паризу.
Савршено лечи уста и врши
све модерне зубне радове за
3—4 дана.

18-то годишње искуство
34 ул. Венизелос, 147 ул. Ег-
натја. 52—

РЕКС

Фабрика цигарета — Јану-
маки Протопала

Реко се зове нова марка па-
гарета горње фабрике. Зове се
тако, јер је то краљева свих

других марака својим одличним
квалитетом и особитим укусом
и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Реко,
Рек, Фос, Авги и Кирки, које
се могу добити у свима прода-
вницама дувана 47—

Нова Књижара

МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Алексадр 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Про-
даја антро и детаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама
Цене најумереније. 34— 2

Најбоље и најкусније су

Улица Франк 31 34—30—2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Квика	Дви.	1.—
„	Грубек	„	0.80
„	Јаги	„	0.65
„	Афрос	„	0.50

81—

Посетите и купите у Солуну све намирнице у најстари-
јој и најпривилегијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгарогтон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерви, Сардина, риба итд. Конзервованог млена.

Велики избор свих врста француских вина, лангера, ко-
њака, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, посластница, чоколада, бис-
квита, разна теста итд.

Најфинији зејтин, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршије“.

Сапуни и парфимерије првог квалитета.

Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 77—

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

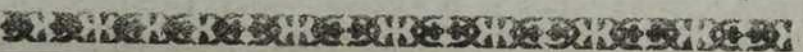
„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 лепта и 1 драхме

Продају се свуда

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

103—

Најстарија и највећа радња у Солуну

изве помодне робе

МЕРКАДО ЈЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Пришледе су огромне колачине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. немалијске и коњичке офацире

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По пени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских палета-а од плица, штофа и т. л
најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље пришледе штофови за костиме, велике шарике
од шевиота, габардина и т. л.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 26—16

СИНОНИ Г. А. ГРЕРА И К° ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мисао, чипава, пантле,
плата, мушета. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. л.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој пени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Мисир Чарши бр. 3. (Спреху Централне Поште
у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се удућује поштанским
упутницама у свима монетама.

Уз сваку пошљаку треба нам јавити тачну адресу коме
има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 36 — УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врсти.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЈУЛЕ. 38—90

Један од најудобнијих и најзанивљивијих варијета-а
у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

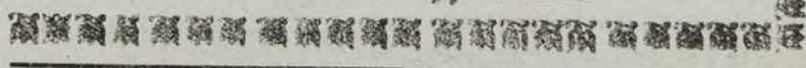
који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чака. Сала је пространа и одлично осветљена.

Паша су од најбољих француских и енглеских ма-
рава. Оркестар одличан.

После варијетеа кабаре

зато сви у „ГЕТЕ“

Саопштавамо рођацима и пријатељима, да је наш нај
милији, најмлађа брат

† Бошко П. Јездић

резервни коњички поручник — учитељ
погинуо на бојном пољу на Светог Аравађа ове гол.

Солун, новембра 1916. Ожалошћена браћа:

Љуба Јездић, ала. и рез. поручник
Ђура Јездић, трговац и војник.

3—5